

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Václav Klaus:

Mezi stagnujícím Západem
a rychle rostoucím Východem

Druhé rozmluvy na Hanspaulce:
Rezignovala demokracie
na kontrolu represivní moci?

Otázka IVK: Je korupce vážným
problémem dneška?

(**Martin Pecina, Ivan Langer,**
František Bublan, Renata
Vesecká, Václav Vlk,
Pavel Ryska, Jan Průša)

Martin Erva:

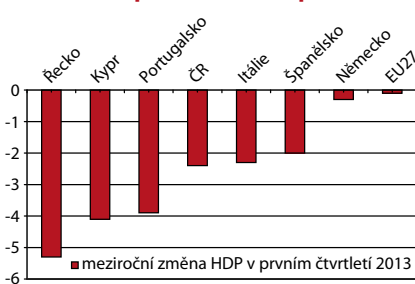
Recenze – Charles Moore:
Autorizovaná biografie
M. Thatcherové

Jiří Kolář:

Události v ČR z mého pohledu

LETNÍ GRAF IVK

Propad HDP v Evropě

Pramen: Eurostat, 2013

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 20. 8. 2013

Mezi stagnujícím Západem a rychle rostoucím Východem*

Václav Klaus

Byl jsem pozván, abych promluvil o východní Evropě, ale s tímto adjektivem mám problém. S výjimkou krátkých cest jsem celý svůj život prožil v Praze, v tomto geografickém středu či srdci Evropy, na svět se dívám z Prahy, a právě proto mám určité pochybnosti. Když se podíváme na mapu, zjistíme, že se Praha nachází na západ od Vídně a že je blíže ke Kodani a Bruselu než např. k Sarajevu nebo Kyjevu. Nikdy jsem nenavštívil Moldavsko nebo Bělorusko, v Estonsku a na Ukrajině jsem byl jen jednou v životě, ale v zemích na západ od Dunaje a Rýna jsem byl určitě stokrát. Proto odlišuji střední a východní Evropu. Mluvíme-li o východní Evropě, nevím, mám-li říci my ve východní Evropě nebo oni ve východní Evropě.

*Pro lidi v západní Evropě jsme
v každém případě „oni“.*

*My však nejsme odlišní od lidí
ve zbytku Evropy.*

Zkušenost mi říká i to, že pro lidi v západní Evropě jsme v každém případě „oni“. Je to kvůli geografii nebo historii? A je-li příčinou historie, je to pocit dlouhodobý, nebo plyne pouze z nedávné historie, tedy z naší komunistické minulosti? Používá se adjektivum „východní“, protože je to neútočné a neutralistické slovo, které se lépe říká než daleko komplikovanější, výrazně delší a v nemalé míře ideologizující termín „bývalé komunistické, ekonomicky méně vyspělé země Evropy“? Mám strach, že platí to druhé.

Pád komunismu

V každém případě je pravdou, že lidé v zemích střední a východní Evropy ztratili téměř půl století normálního života a přirozeného společenského a ekonomického

* Vystoupení na setkání politiků skupiny Le Cercle v Londýně, 21. 6. 2013.

rozvoje v naprosto iracionálním, neefektivním a neproduktivním, zcela netolerantním, nedemokratickém, ne-li zločinném režimu. Přesto platí, že – mentálně, kulturně a určitě také ne ideologicky, protože komunismus nás mnohému naučil – nejsme odlišní od lidí ve zbytku Evropy. Někteří z nás snad cítí určitou spoluvinu za to, že po tolik desetiletí komunismus snášeli, někteří z nás jsou díky této zkušenosti málo sebevědomí a sebejistí. Všichni však jsou hluboce zraňováni tím, že s nimi Západoevropané, kteří měli to štěstí, že se podobné tragické a destruktivní éře vyhnuli, jednají tak zvsoka a tak blahosklonně.

*Jediné, co jsme po pádu komunismu
chtěli, byla svoboda.*

Špatný pocit jsme v tomto smyslu měli zejména na počátku, v prvních letech po pádu komunismu. Přes všechnu rétoriku, přes to, že jsme byli bohatě zásobováni, doufejme dobře míněnými, ale v každém případě příliš lehce vyslovovanými, a proto prázdnými radami, přes to, že jsme dostávali skromné a proto ekonomicky nevýznamné finanční dary, nikdo nám fakticky nepomohl.

Naopak. Pomocí starých známých merkantilistických metod jsme byli v mnoha – pro nás citlivých – komoditách blokováni od vstupu na západoevropské trhy. Tamní politici tehdy mluvili o našem „dumpingu“, ale bylo to jenom proto, že nechťeli připustit, že máme – jako chudší země – nižší mzdy a proto i nižší náklady. Byli jsme také nuceni předčasně přijímat různé evropské sociální, pracovní, environmentální, zdravotní, bezpečnostní a všechny další standardy, které samozřejmě nejsou ekonomicky neutrální a mají smysl až po dosažení určité úrovně ekonomického rozvoje, nikoli předtím. Přesto jsme to udělali a dokonce jsme byli v řadě případů papežštější než papež (než západní Evropa). Naše firmy byly v té době – v průběhu naší radikální, skutečně revoluční a hluboké systémové změny a zejména po uskutečnění naší rozsáhlé, celou ekonomiku zasahující privatizace – zcela nezkušené, podkapitalizované a finančně slabé a se západoevropskými firmami nemohly úspěšně soutěžit na třetích trzích. Výsled-

kem bylo, že jsme tyto trhy velmi rychle ztratili.

Radikálně jsme naši ekonomiku depolitizovali, liberalizovali, deregulovali a desubvencovali.

Nestěžuji si. Chtěl bych pouze velmi důrazně říci, že jsme naše „sametové revoluce“ neprováděli s vidinou evropského altruismu a evropských finančních transferů (jaké v té době dostávalo Španělsko a Portugalsko). Ani nás to nenapadlo. Jediné, co jsme chtěli, byla svoboda. Chtěli jsme však alespoň elementární pochopení naší tehdejší unikátní situace. Radikálně jsme naši ekonomiku depolitizovali, liberalizovali, deregulovali a desubvencovali, protože jsme si byli až moc dobře vědomi tragické neschopnosti jakéhokoli státu řídit nebo dokonce nahrazovat trhy. Vyzkoušeli jsme si to v komunistické éře více než dostatečně.

Úpadek Evropy

Všech těchto praktik jsme se chtěli zbavit definitivně, ale neměli jsme na to dost času. Náš transformační proces byl příliš rychle ukončen tím, že jsme v rámci přípravy na vstup do Evropské unie znovu museli začít opačný proces – regulovat, řídit, mimotřžně organizovat a bohužel i subvencovat ekonomiku. Evropská legislativa, známé *acquis communautaire*, je plná protitřžních požadavků. V tomto smyslu byl pro nás vstup do Evropské unie nejednoznačnou událostí.

Nacházíme se v prostoru mezi stagnující západní Evropou (a Amerikou) a rychle rostoucí Asii.

Tento moment je už samozřejmě dávno za námi. Jak jsem se snažil naznačit volbou názvu svého projevu, jsme si vědomi toho, že se nacházíme v prostoru mezi stagnující západní Evropou (a Amerikou) a rychle rostoucí Asii. Tato adjektiva jsou pro západní Evropu nemilá, ale naprosto oprávněná, neboť kontrast mezi těmito dvěma částmi světa je stále zřetelnější. Lidé jako já tím nejsou překvapeni. Někteří z nás již dlouhou dobu a to zásadně nesouhlasíme se západoevropským ekonomickým a sociálním modelem (s – původně německým – *soziale Marktwirtschaft*) a stejně tak i s modelem integračním, s logikou fungování a institucionální strukturou Evropské unie. Tento náš nesouhlas není nový, nevznikl až jako reakce na současné problémy eurozóny.[1]

Ničivé důsledky chybně zkonstruované měnové zóny nejsou nahodilou jednotlivostí. Jsou „jen“ špičkou ledovce, jsou jen jednou součástí ve své samotné podstatě problematického konceptu evropské integrace založeného na myšlence „stále bližší (či těsnější) Evropy“ a na potlačení dominantní role jednotlivých evropských států.

Dnešní krize projektu jednotné evropské měny nastala nevyhnutelně a to, že dřívě či později přijde, bylo mnohým z nás jasné už dlouhou dobu. Ve velmi nestejnorodém a politicky nesjednoceném a pravděpodobně nesjednotitelném kontinentě nemůže jedna měna fungovat.

Krize eurozóny je důsledkem konceptu evropské integrace založeného na myšlence „stále bližší (či těsnější) Evropy“ a na potlačení dominantní role jednotlivých evropských států.

Evropská měnová unie však k dlouhodobým evropským problémům přidala novou dimenzi. Je sice jen jednou částí konceptu evropské integrace, ale je částí zcela specifickou a zcela zásadní. Nevznikla také žádnou náhodou a nespadla z nebe. Byla přijata jako nezpochybnitelné dogma již Maastrichtskou smlouvou, tedy před více než dvaceti lety.[2] Přesto souhlasím s nedávným, široce citovaným výrokiem Nigela Lawsona, že „sama podstata Evropské unie se po vzniku Evropské měnové unie a po vytvoření eurozóny radikálně změnila“ (The Times, 13. května 2013). To není možné opomíjet či podceňovat. Evropa proto stojí, resp. přešlapuje na místě.

Rozmach Asie

Paralelně s tím existuje rychlý ekonomický růst v Asii (a ve všech BRIC zemích). Ten je překvapením pouze pro nevyčíslené evropocentriky, kteří nejsou schopni dívat se na Asii otevřenými očima, bez aprioristické zátěže. Ve svém nedávném projevu na Russia Forum v Moskvě (v dubnu 2013)[3], jsem se snažil zformulovat hlavní charakteristiky zemí typu BRIC. Pro občany východní Evropy některé z nich určitě nejsou atraktivní, ale jiné z nich jsou vysoce relevantní pro dnešní evropskou diskusi. Tyto země jsou konkurenceschopné, protože

- mají nízké pracovní náklady;
- mají méně nákladné, méně rigidní a méně kontraproduktivní sociální systémy;
- provádějí daleko ekonomicky racionálnější politiku ochrany životního prostředí a zejména mají – vůči občanům svých zemí – daleko zodpovědnější přístup k požadavkům, plynoucích z evidentní nesmyslnosti doktríny globálního oteplování[4];
- snaží se industrializovat, nikoli deindustrializovat. Nestaly se obětí sebezníčovajícího omylu, kterému uvěřili Evropané tím, že považují za motor ekonomického rozvoje současnosti a budoucnosti terciální sektor;
- mají pracovní sílu, která chce jít kupředu a je připravena tvrdě pracovat;
- ještě nedosáhly stádia „hojnosti“ (jakkoli relativní je tento pojem) a jejich další eko-

nomický pokrok není blokován klesající motivací k práci.

Východní Evropa se pohybuje v zúženém prostoru (někdy říkám svěřací kazajce) Evropské unie.

Tyto země jsou mimo veškerou pochybnost daleko více centrálně řízeny než země Západu, což podle našeho přesvědčení potlačuje demokracii a podvazuje ekonomickou efektivnost, ale umožňuje to dlouhodobé, strategické uvažování a dává to možnost provádět rozsáhlé, státem organizované veřejné projekty infrastrukturního typu, které už západní svět dělat neumí.

Tyto země mají jistě ještě mnoho dalších důležitých charakteristik a určitě jsem se touto evidentně zjednodušující zkratkou nesnažil zformulovat ucelený popis Asie a dalších rodících se trhů Východu a Jihu. Toto mé krátké shrnutí jejich významných charakteristik chtělo být nabídkou pro Západ, aby se na sebe podíval do zrcadla bez růžových brýlí. To se týká zejména Evropy a snad ještě více Evropy východní. Ta ví, že musí udělat ještě mnoho pro to, aby dosáhla ekonomické úrovně svých západních sousedů. Tento cíl si klást musí, ale musím se přiznat, že si nejsem jist, zda je vůbec dosažitelný – pohybuje-li se východní Evropa v zúženém prostoru (někdy říkám svěřací kazajce) Evropské unie.

Je třeba změnit Evropu, změnit Západ.

Cokoli uděláme my, a budeme-li v tom dokonce i úspěšní, tím nezměníme Asii, nezměníme Východ. Chce-li Evropa Východu konkurovat, chce-li s ním držet krok, pak je třeba změnit Evropu, změnit Západ, což je možné jedině za předpokladu, že Západ změněn být chce. Nejsem si tím jist. Systematicky opouštět a zbavovat se základních hodnot, na kterých byl jeho historický úspěch postaven, je zničující. Vidíme to velmi ostře, neboť dlouhá desetiletí strávená v komunismu nás v tomto smyslu dělají citlivými, až přecitlivělými. V okamžiku pádu komunismu jsem neočekával, že bude svět, ve kterém v roce 2013 žiji, v tolika aspektech vyvolávat nedobré „vzpomínky na minulost“.

[1] Viz má kniha „Evropská integrace bez iluzí“, Knižní klub, Praha, 2011.

[2] Psal jsem o tom ve své knize „My, Evropa a svět“, Fragment, Praha, 2013, zejména v kapitolách „Posun, který nastal v Maastrichtu“ a „Finanční a ekonomická krize let 2008-2009 a její důsledky“.

[3] Evropa, její problémy a Rusko ve 21. století, <http://www.klaus.cz/clanky/3354>.

[4] Viz má kniha „Modrá, nikoli zelená planeta“, Dokořán, Praha, 2007.

Zkráceně vyšlo v Lidových novinách
22. června 2013.

ZÁPIS Z DRUHÝCH ROZMLUV NA HANSPAULCE

Rezignovala demokracie na kontrolu represivní moci?

Druhé Rozmluvy na Hanspaulce, tento nový žánr našeho Institutu, se konaly uprostřed léta (25. července 2013) v neuvěřitelném vedru. Přesto je obdivuhodné, že se 22 pozvaných účastníků této diskuse zúčastnilo a vydrželo v plné pozornosti téměř tři hodiny, bez klimatizace.

Téma se ukázalo být mimořádně aktuální a dobře zvolené. Hned na počátku je třeba říci, že všichni účastníci na otázku položenou v nadpisu odpovídali slovem „ano“. Všichni cítili velmi silně tuto nezodpovědnou a krátkozrakou rezignaci a z ní plynoucí nebezpečí ztráty demokratického charakteru naší země. Řada účastníků to považuje za velmi riskantní odklon od toho, co bylo cílem revolučních změn roku 1989 – dostat represivní složky státu pod kontrolu volených orgánů. Většina účastníků cítí ohrožení demokracie ze strany těchto represivních složek, které se stylizují do vytváření dojmu, že představují a zastupují „hlas lidu“. To je zásadní omyl. Právníci na schůzce zdůrazňovali, že „základním suverénem je lid a že prvotní legitimitu mají volené orgány“.

Všichni cítili velmi silně tuto nezodpovědnou a krátkozrakou rezignaci a z ní plynoucí nebezpečí ztráty demokratického charakteru naší země.

Ukázalo se, že obrat „rezignovala demokracie“ položený do názvu celého setkání asi nebyl nejpřesnější. Demokracie samozřejmě není „subjektem“, který by mohl tak či onak reagovat. Přesnější je říci, že selhali politici, že selhala zákonodárna moc, která nezvládla svůj nezastupitelný úkol – vymezit prostor, kde se mají represivní složky pohybovat a jak se tam mají pohybovat. Souvisí to s tématem prvních Rozmluv na Hanspaulce před necelými dvěma měsíci, které byly věnovány *Absenci idejí v české politice*, resp. faktickému vymizení politiky. V průběhu diskuse jsme si uvědomili, že se dominantně nejedná o laxnost politiků, ale spíše o obavu politiků, zesílenou mediálním útokem, který je na ně dlouhodobě veden, plést se do těchto témat. Média vytvořila prostředí, ve kterém platilo „nechme represivní orgány, ať mají klid na svou práci“.

Významným příspěvkem k vytvoření této situace byla v české politice se prosadivší (už od dob Václava Havla a celé Pravdy a lásky) *myšlenka tzv. nezávislosti*. Fenomén této zneužití nezávislosti je „zhoznou myšlenkou rozežírající stát a jeho instituce“. Za neúnosnou považovala většina účastníků hypertrofii slova nezávislost v našem veřejném prostoru a v našich médiích s tím, že

původně byl koncept nezávislosti zamýšlen – nejen u nás, ale i ve světě – jen pro soudy.

To, co se stalo v polovině června letošního roku, nebylo výjimečnou, jednorázovou, zcela partikulární akcí.

To, co se stalo v polovině června letošního roku, nebylo výjimečnou, jednorázovou, zcela partikulární akcí. I když se často mluví o radikálním zvratu (někdo dokonce o puči), většina diskutujících přesto spíše viděla kontinuitu s předcházejícím vývojem. Je užitečné dát to, co se stalo právě teď, do patřičného kontextu. Účastníci schůzky připomínali, a je to dobře, protože se rychle zapomíná, předcházející velmi podobné kampaně. Připomínalo se slovo „tunelování“, připomínala se „akce čisté ruce“, připomínala se akce „Kubice“, ale za zásadní průlom bylo považováno nastolení tématu korupce jako středobodu souboje s parlamentní demokracií a s lidskou svobodou v naší zemi (jeden z účastníků, a ten by o tom měl něco vědět, dokonce řekl, že v současnosti je jediným zadáním policie korupce).

Zcela se vytratila odpovědnost policie a dalších složek represivního systému za chybný zásah. Účastníci diskuse si všimli toho, že se v televizi hodiny diskutuje o adekvátnosti zásahu policie na sídlišti v Českých Budějovicích, ale nikdo nediskutuje o adekvátnosti zásahu proti paní Nagyové. Jak někdo trefně poznamenal „žádný lidsko-právní spolek neprotestoval proti způsobu zatčení paní Nagyové“. Bylo

též zdůrazněno, že podobné zásahy „o patro níž pod politikou“ probíhají už dlouho a že je díky nim spousta mediálně neznámých lidí stejně problematcky držena dlouhou dobu ve vazbě.

Přesnější je říci, že selhali politici, že selhala zákonodárna moc, která nezvládla svůj nezastupitelný úkol – vymezit prostor, kde se mají represivní složky pohybovat a jak se tam mají pohybovat.

Dlouhá rozprava byla věnována tématu „lštván“. Spor byl veden o tom, byl-li pan lštván a jeho chování v minulých týdnech excesem, tedy zcela izolovaným, výjimečným jevem, nebo zda se jedná o systémový jev, o dokončení systémové změny, která proběhla téměř bez povšimnutí před našima očima. Většina zastávala názor, že jde o širší, systémový jev. Inspirativní byla i diskuse o tom, zda je Dr. lštván „pěšákem či generálem“. Zdá se, že pěšákem nebyl, ale zaměnitelný či nahraditelný jistě byl.

Závěr je poměrně jednoduchý: došlo k selhání politiky. A teď jde o to, jestli je naše současná politika resp. politici – v dnešním rozkladu a slabosti jednotlivých politických stran – schopna selhání politiky napravit. Blížící se volby do Poslanecké sněmovny k tomu dávají unikátní šanci. Teď si jen přejme, aby se o to některé politické subjekty pokusily.

Václav Klaus, Institut Václava Klause,
26. července 2013

NABÍZÍME

Institut Václava Klause nabízí publikaci **„Spor o amnestii“** (2013). Sborník obsahuje kompletní znění amnestie prezidenta republiky, rozhovory prezidenta o amnestii, doplňkové texty a dopisy občanů o amnestii. Do sborníku přispěli Milan Knížák, Petr Hájek, Tomáš Sokol, Tomáš Jirsa, Zdeněk Koudelka, Pavel Hasenkopf, Jiří Payne, Jan Skopeček, Karel Steigerwald, Václav Vlk, Bohumil Doležal, Jan Rychetský, Stanislava Janáčková, Jan Lupoměský, Petr Suchomel, Martin Stín a Zdeněk Pantůček.

128 stran, 100 Kč.

objednávky na:
www.institutvk.cz
e-mail: cep@cepin.cz

OTÁZKA IVK

Je korupce vážným problémem dneška?

Martin Pecina,
ministr vnitra ČR

V žebříčcích vnímání korupce ve veřejném sektoru se Česká republika v posledních letech pohybuje na chvostu vyspělých, nejen evropských, zemí. Nevím, zda se u nás skutečně uplácí tak často jako v Namibii, Malajsii či v Jordánsku, nicméně o jednom závažném faktu tyto výsledky vypovídají. Tím je skutečnost, že česká veřejnost ztrácí důvěru ve státní instituce, o důvěře v politické strany už téměř nelze hovořit.

Z různých důvodů – domácích i zahraničních, politických i čistě ekonomických – došlo v posledních letech k poklesu životní úrovně a prohlubování sociálních rozdílů mezi občany. Na druhé straně je společnost každý den bombardována různými mediálními skandály a aférami, včetně neschopnosti řady politiků a vysokých úředníků věrohodně vysvětlit původ majetků, který naprosto neodpovídá jejich deklarovaným příjmům. Taková kombinace pak ve společnosti způsobuje frustraci a ve svém důsledku oslabuje víru občana v demokratický systém.

Když tato kombinace frustrace, nevíry ve spravedlnost a ekonomických problémů vyhřezne na povrch, může to vypadat jako před několika týdny v Českých Budějovicích nebo Duchcově. Terčem frustrovaných občanů, sofistickovaně vedených a povzbuzovaných zkušenými personami neonacistické scény, se pak stali ti nejslabší – sociálně slabí příslušníci romské menšiny. Nedovedu si představit, co by se asi dělo, kdyby policie razantně nezasáhla a nezabránila přímým střetům. Věřím, že bezpečnostní situaci se nám podaří stabilizovat během několika měsíců, získat důvěru občanů bude pro státní instituce a politickou reprezentaci rozhodně o poznání obtížnější.

Ivan Langer,
předseda správní rady
Vysoké školy
CEVRO Institut ops

Moje odpověď na otázku „je korupce závažným problémem dneška?“ zní: ano, je. Současně však kladu další otázky, bez jejichž položení a zodpovězení by odpověď na tu první byla zcela nedostatečná.

Čím ve své podstatě současný boj proti korupci je? Odpověď zní: je to fetiš pro ty, kdo nemají pevný ideový základ a vyhýbají se standardní ideové politické soutěži a pro novináře vytvářející mediální příběhy o boji dobra se zlem, čistých s nečistými a nekriticky tvořící nové hrdiny doby.

K čemu současný boj proti korupci slouží? Odpověď zní: slouží jako nástroj k získání politické moci pro nové ambiciózní kvazipolitické struktury bez věrohodného programového základu, utilitárně surfující na vlně protikorupčního populismu.

Je současná forma boje proti korupci efektivní? Odpověď zní: ne, není! Přináší omezení svobody, neboť na regulaci, která je příčinou korupce, se reaguje další (ještě větší) regulací, znamená další posilování moci státu na úkor osobní svobody občanů, oslabuje ochranu a omezuje jejich soukromí.

K čemu současná podoba boje proti korupci vede? Odpověď zní: jejím výsledkem je kriminalizace vybraných osob a jednání, které nemá být postihováno instrumenty trestního práva a rostoucí společenská xenofobie.

Co je důsledkem současné podoby boje proti korupci? Odpověď zní: důsledkem je rozklad klasického pojetí státu a jeho institucí, destrukce vyváženého vztahu mezi mocí zákonodárnou, výkonnou a soudní, eroze systému brzd a protivah, rostoucí ambice vzniku nové (nových) moci – kontrolní a zejména žalobní.

Odpověď na otázku „Jak efektivně bojovat s korupcí?“ přesahuje stanovený rozsah příspěvku, ale rád se k ní vyjádřím kdykoliv v budoucnu.

František Bublan,
senátor za ČSSD

„Neber úplatky, nebo se z toho zblázníš“, tento známý výrok odsuzující automechaniky do Chocholouškova ústavu již naštěstí neplatí, avšak naše republika se v oblasti úplatkářství a různých forem korupce ocitá na nelichotivých místech světového žebříčku. Korupce se nám však posunula z autodílen do politiky a úředních síní a montérky nahradily bílé límečky. Tento neblahý stav můžeme sledovat ze známých mediálních kauz a dosvědčují jej také podnikatelé, kteří přiznávají, že bez úplatku je získání lukrativní zakázky téměř nemožné.

O korupci se mnoho mluví, ale málo se dělá. Některé dílčí zákony již byly prosa-

zeny, některé však způsobily nemalé problémy především obcím, ale do toho nejpodstatnějšího zákona, tj. zákon o přiznání majetku, se mnohým politikům příliš nechce. Odpůrci tohoto zákona říkají, že by to vyvolalo lidskou závist a ohrozilo majetek těch, kteří jej vlastní. Není to pravda, protože v zemích, kde tento zákon platí a funguje, dělá srovnání mezi příjmy a skutečným majetkem počítač. Ten netrpí závistí a falešným udavačstvím, automaticky sčítá a vyhodnocuje data z bankovních účtů, registrů vozidel, katastru nemovitostí, pojišťoven apod. legalizací peněz, které takto podvodně získali.

Kromě potřebných protikorupčních zákonů však potřebujeme ještě další dvě věci. Tím prvním krokem je obnova společenského smýšlení a vnímání korupce. Odsouzení korupčního jednání musí být dílem nejenom justice, ale celé společnosti a její morality. Nový papež František na toto téma řekl, že „korupci lze překonat změnou lidských srdcí“.

Druhou věcí je požadavek na to, aby boj proti korupci vedli věrohodní lidé a politici. Týká se nejen ministra spravedlnosti, vnitra, policistů, státních zástupců, ale v neposlední řadě i nás politiků. Každý takový odhalený případ korupce na těchto místech je krokem zpět ve vnímání škodlivosti tohoto jevu, ale současně může být i dobrým znamením, že všem se měří stejně a bude-li policie i nadále pracovat spolehlivě, tak i ta korupce má krátké nohy a daleko nedojde.

Pevně věřím, že jsme si na korupci ještě nevykli, že většina lidí vnímá, že uplácet není normální, a že i bez korupce se dá slušně žít a úspěšně podnikat.

Renata Vesecká,
bývalá Nejvyšší státní
zástupkyně

Korupce není nový jev ani nový pojem. Přesto se zdá, že v určitý moment kdosi vyslovil zaklínadlo abrakadabra a od roku 2010 nemyslíme a neřešíme téměř nic jiného než korupci. Tak nám to alespoň předkládají představitelé organizace Transparency International, tak nám to předkládají politici zprava doleva a stejně tak i média.

Korupce byla a je, to je potvrzený fakt. Je problémem, s nímž se nelze smířit a je třeba ho systematicky a systémově potírat. Korupce byla i za Adriany Krnáčové (bývalé šéfky TI), byla i za premiérů Špidly, Paroub-

ka, Topolánka či jiných. Avšak dnes se boj proti ní stal stejným zaklínadlem, které ji vyvolalo. Čili abrakadabra a boj ve jménu boje proti korupci začal.

Nebyla vybrána nejlevnější nabídka na veřejnou zakázku? Je za tím korupce a je třeba to šetřit. Nešetří se to? Je za tím korupce. Šetří se to, ale trest neodpovídá představě hodnotitele? Je za tím korupce. Takto vytvářené mýty a subjektivní hodnocení mají však dopad na právní vědomí jednotlivce i celé společnosti, nevylučují ani efektivitu ekonomiky. Vede to ke strachu vybrat dražší, ale kvalitnější zakázku, ke strachu odmítat a nezabývat se ničím nepodloženými oznámeními. Tyto tendence pak ještě posilují výroky typu „je třeba dostat velkou rybu“ a boj proti korupci již půjde sám.

Nejhlasitěji se takto ozývají ti, kteří si ve své omezenosti neumí představit jiný boj s korupcí, než je represe. Opak je přitom pravdou. Represe je až tím posledním opatřením, které má stát realizovat. Předcházet musí základní instrumenty, jako je výchova, kontrolní mechanismy, kvalitní legislativa. Rozhodně to nejsou výběrově aplikované odposlechy.

Korupce je hrozbou demokracie v tom směru, že podrývá důvěru občanů ve fungování státu pro ně, jakožto pro jednotlivce. Může to vést k apatii či naopak k anarchii v jednání každého. Zároveň jsou ale stejně nebezpeční lidé, kteří korupci, respektive boj proti ní používají jako zaklínadlo k tomu, aby z titulu svého vlivu, moci nebo funkce odstraňovali, co se jim zlíbí a naopak získávali a upevňovali ještě větší moc a vliv, vytvářeli si nové funkce. Pod kontrolu je třeba dostat jak korupci, tak tyto lidi.

Václav Vlk,
advokát

Dojem z poslední vládní korupční kauzy v médiích, že konečně došlo na nejvyšší patra politiky, je silně zavádějící. Titulky by měly být zcela jiné: Policie utržená z řetězu předvádí tyátr. Jen tak lze charakterizovat to, co se ve skutečnosti děje. Velice mi chybí, že novináři se při psaní svých článků nepokusí analyzovat to, co je mnohem důležitější než prvotní zdání.

Korupce se u nás silně zvětšuje. Všechny zúčastněné politické strany, za zdatného sekundování opozice, se soustředily na maximální vytlučení politického kapitálu a předvádění líbivých voličských cvičení místo toho, aby s korupcí vážně něco dělaly. Podstatou boje proti korupci totiž není její odhalování, ale předcházení jí. Je to

stejně jako s obyčejnou rýmou. Pokud se otužujete, žijete zdravě, rýmu nedostanete a nemusíte se léčit.

Nejúčinnějším bojem proti korupci je likvidace korupčního prostředí. Toho však nedosáhneme pokusy o zveřejňování majetkových poměrů politiků, politických stran, zprůhlednění veřejných zakázek a jinými postupy směřujícími k dnes tak módní transparentnosti. Mnoho z těchto nástrojů jistě má vedlejší podpůrné a smysluplné účinky, nikdy však nemíří k podstatě problému.

Podstatou je přerozdělování veřejných prostředků v rámci „veřejného blaha“ státními úřady. Čím méně veřejných zakázek bude, tím méně bude korupce (záměrně zde hovořím o korupci z veřejných zakázek – korupce na úřadech při vyřizování žádostí, stížností, podání a povolení je jiná věc). Vytvoření systému, který nebude znamenat, že se budou rozdávat finanční prostředky, respektive omezení rozdělování finančních prostředků na minimum, je skutečně účinným modelem boje proti korupci.

Pavel Ryska,
Institut ekonomických
studíí FSV UK

Korupce je dnes médií mylně vydávána za hlavní problém společnosti. Korupce však není problémem sama o sobě – je pouze klasickým příznakem byrokratického plýtvání, které s sebou přináší rostoucí vliv státu. Úplatky se objevují tam, kde není možné měřit efektivitu činnosti, a peníze se tak musejí rozdělit alternativními způsoby. Takovým místem je bohužel celý státní sektor.

Za největší mýtus, který je s korupcí spojen, považuji populární tvrzení, že bez úplatků bychom měli efektivní a levnou státní správu a možná bychom se i zbavili deficitů státního rozpočtu. Státní úřady ale mají úplně jiné motivace, než předpokládá tento naivní pohled. Zatímco u soukromé firmy na trhu lze neustále kontrolovat efektivitu díky porovnání tržeb a nákladů, u státního úřadu to není možné. Úřad nemá nic podobného tržbám, co by odhalilo, zda proti nákladům stojí i adekvátní výnosy, a zda jsou tedy peníze vynaloženy hospodárně. Státní sektor tak vůbec nezná pojem efektivita a nic podobného od něj nelze čekat. To má dva závažné důsledky.

Za prvé, jelikož nelze rozdělovat peníze podle ekonomické efektivity jako na trhu, musí se najít alternativní cesta. Tou je korupce. Proto byly všechny socialistické ekonomiky vždy zcela zkorumpované. Za druhé, jelikož úřady nemají tržby a jsou financovány předem z daní, mají jedinou

motivaci: utratit vždy všechny peníze, které z rozpočtu dostaly. Kdyby utraceny nebyly, úřad dá najevo svoji zbytečnost, a to nechce. Korupce tak na celkové výdaje úřadů nemá vliv. Ovlivňuje pouze rozdělení peněz mezi příjemce, ale nikoli jejich celkový součet.

Nekonečné moralizování a volání po nových a „slušných“ politicích nikam nevede. Nejde totiž o lidi – jde o rys veřejného sektoru, který má v sobě neefektivitu zabudovanou. Je třeba rozsah tohoto sektoru omezit.

Jan Průša,
ekonom

Korupce je způsobena špatnou morálkou a okrádá společnost, říkají iniciátoři výzev a fondů, které mají za cíl potírat korupci ve veřejném sektoru. Tvrdí, že kdyby politici a úředníci nechápali své povolání jako příležitost vydělat si nečestným způsobem peníze, veřejné výdaje by byly efektivnější a všichni bychom ušetřili. Jde o velký omyl, který plyne z nepochopení situace úředníka ve státním sektoru. Ten totiž na rozdíl od firmy na trhu nemá nástroj, jak posuzovat ekonomickou efektivnost projektů. Korupce se pak nutně objevuje jako náhrada za standardní rozhodování podle zisku a ztráty.

Když zakladatel Nadačního fondu proti korupci Karel Janeček říká, že příčinou plýtvání ve státním sektoru je pokleslá (korupční) morálka, je to, jako když reformátoři socialismu tvrdili, že příčinou neefektivity plánované ekonomiky jsou hamižní a neschopní plánovači. Dobře víme, že problém nebyl ve schopnostech ani v morálce plánovačů, ale v socialismu jako takovém.

Ze stejného důvodu nelze odstranit dnešní plýtvání byrokratů morálními apely. Jeho kořen je v samotných státních výdajích, kde se nerozhoduje na principu zisku a ztráty a kde úředník nemá měřítko, jak vyhodnotit efektivnost projektů, a proto ani povinnost jakékoli efektivnosti dosahovat. Korupce pak nutně nastupuje jako náhradní způsob, jak činit rozhodnutí.

Netvrdíme, že je korupce morálně v pořádku. Její odsudek je přirozený a pochopitelný. Tvrdíme však, že efektivní (nekorupční) chování lidí plyne v první řadě z ekonomického tlaku, který je schopen vyvinout jedině trh. Absence tohoto tlaku ve státní správě je skutečnou příčinou korupce. Jediným řešením je proto zprivatizovat maximum služeb, které stát poskytuje, a drasticky zredukovat státní výdaje. Dokud tento elementární ekonomický poznatek nepřijme laická veřejnost, korupce s námi zůstane. ■

RECENZE

Charles Moore: Biografie M. Thatcherové, díl I

Martin Erva
Filozofická fakulta UK

Margaret Thatcherová po celý svůj život projevovala neobyčejnou schopnost vítězit. Síla jejího přesvědčení a urputné vytrvalosti se projevila i během státního pohřbu, který si sama naplánovala. Vyšlo jí to. Mnoho lidí si sice pletlo smuteční rozloučení s oslavou, ale ti byli vždy na druhém břehu politiky. Shodou okolností mezi nimi byl tentokrát i americký prezident, který na pohřeb baronky Thatcherové neposlal žádného vyššího představitele své administrativy.

Autorizovaný životopis

Měsíc po úmrtí Margaret Thatcher vyšel v nakladatelství Penguin Books její autorizovaný životopis od Charlese Moora. Nutno říci, že jde o další důležité vítězství. A to přesto, že knihu nikdy nečetla. Odborníci z PR agentury Saatchi & Saatchi, kteří jí v roce 1979 pomohli zformulovat předvolební heslo *Labour Isn't Working*, by jí mohli závidět dlouholetou propracovanost budování vlastního obrazu.

Margaret Thatcherová po celý svůj život projevovala neobyčejnou schopnost vítězit. Síla jejího přesvědčení a urputné vytrvalosti se projevila i během státního pohřbu, který si sama naplánovala. Vyšlo jí to.

Ostatně Britové mají v této oblasti velké vzory. Spolupracovník Winstona Churchilla Martin Gilbert a jeho manufaktura chrlí již desítky let posmrtné kánony o velikosti anglického státníka.

Margaret Thatcher sice předsedala stejné straně jako vévoda z Malborough Churchill a dokonce o něm ráda familiárně mluvila jako o Winstonovi, ale přitom právě ona symbolizuje největší změnu v historii této strany, „...nejstarší, největší a v očích mnoha lidí nejnadutější politická strana na světě si vybrala za svého lídra, jehož kombinace třídního původu, nezkušenosti a pohlaví by byly dříve vyloučené.“ Tomu ale předcházelo více než třicet let změn, jejichž byla Margaret Thatcher pevnou součástí.

Svolení k napsání svého dalšího životopisu dala v roce 1997 v době, kdy Velkou Británií ovládlo nadšení z Třetí cesty Anthony Giddense a jejího hlavního protagonisty Tony

ho Blaira. „Byl jsem vybrán hlavně ze dvou důvodů. Jako šéfredaktor, politický novinář a komentátor jsem... osobně znal drama doby. A přestože jsem psal o Margaret Thatcher se sympatií, tak jsem nikdy nebyl součástí gangu,“ vysvětluje již v předmluvě autor, jak se k práci na knize, která mu zabrala šestnáct let, dostal.

Literární svěžest

Moore je veteránem britské žurnalistiky. V osmdesátých letech vedl týdeník Spectator a Daily Telegraph. Práce na biografii tak pro něj byla vyvrcholením jeho profesionální kariéry, ve které byl jedním z hlavních komentátorů éry thatcherismu.

Osm let pracoval Moore a jeho asistenti na shromažďování pramenů, s pomocí baronky Thatcherové měl přístup k tajemstvím Whitehallu a těšil se součinnosti vládních tajemníků, její rodiny a spolupracovníků. Všichni, se kterými dělal rozhovory, je poskytovali s vědomím, že kniha bude vydána až po smrti bývalé premiérky a ona sama nebude mít nikdy možnost jí číst.

Moorovým přínosem je, že dokáže dát jejímu příběhu novou svěžest. Jen sama baronka Thatcherová napsala dvě masivní biografie, o kterých se autor zmiňuje pochvalně, ale neváhá upravovat nepřesnosti v nich uvedené.

Životopis je rozdělen na dva díly. První má název *Not For Turning* a poněkud netypický (oproti dalším biografii například z pera Johna Campbella) nevidí zásadní přelom kariéry ve vstupu do Downing Street 10., ale ve válce o Falklandy. Moore v ní diagnostikuje vrchol moci, absolutní uchození strany. Po ní následuje pouze pozvolný ústup. Právě tady končí první publikovaný díl, který má i s podrobným poznámkovým aparátem téměř devět set stran.

Rodinné zázemí

Prvních dvě stě stránek musí čtenář překonat s nasazením maximální vůle. Většinou jsou založeny na dopisech se sestrou Muriel a ukazují osobnost budoucí premiérky jejího veličenstva. Dopodrobna je zde vylíčena i politická kariéra jejího otce, který to dotáhl až na starostu Granthamu, stejně jako rodinné zázemí, ve kterém se dbalo zejména na práci, duchovní a veřejnou službu.

V poválečné Británii, která si zvolila cestu k novému socialistickému Jeruzalému, pozorujeme členku oxfordské buňky Mladých konzervativců, která i v těch pro zemi nejvypjatějších momentech řeší, jak zaujaly starší kolegy nové šaty či dilema za koho se oženit. Moore ale dokazuje vykreslit na pozadí růstu její osobnosti problémy poválečných toryů, kteří vyděšení z úspěchů

socialistů nakonec na dlouhá desetiletí akceptují jejich politiku znárodnování, etatismu a státního dirigismu. Ostatně Margaret Thatcherová nikdy proti tomuto konsensu hlas nezdvihla.

Moore je veteránem britské žurnalistiky. Práce na biografii tak pro něj byla vyvrcholením jeho profesionální kariéry, ve které byl jedním z hlavních komentátorů éry thatcherismu.

„Ani na začátku její kariéry, ani když se stala premiérkou, nikdy neodmítala poválečné základy státu blahobytu, ani ve zdravotnictví, sociální politice nebo vzdělání. V tomto byla méně radikální než její kritici nebo obdivovatelé. Její zaujetí bylo více soustředěno na zneuzívání systému, na byrokracii a militantnost odborů a na růst čehosi, čemu se později říkalo kultura závislosti, než na systému samotném.“ A tak také vypadá její první kampaň v době, kdy se toryové rozhodli otevřít širším vrstvám. Margaret Thatcherovou nasazují ve

Předplatné na rok 2013

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného na druhou polovinu roku je 660 Kč.

Studentské předplatné 165 Kč.

instit
VÁCLAVA
KLAUSE

predplatne@institutvk.cz

volbách v roce 1950 i 1951, sice neuspěla, ale její výsledky v baště socialistů byly přesvědčivé. V kampani zdůrazňovala zejména úsilí, úspěch a návrat k národní velikosti.

Život od studií na Oxfordu, přes milenecké aféry, práce v laboratoři, kterou vždy brala jen jako nutnost až po milovanou politickou kariéru není zrovna Shakespearovským dramatem. Největší zápletkou tak je způsob, jakým dohodila svého bývalého přítele sestře, která se za něj následně provdala, či její vystoupení na podporu konzervativních kandidátů již v šestnácti letech. Ani milostné pikantérie z prvních stovek stran thriller nedělají. Margaret Thatcherová byla povoláním politik a to i přesto, že byla jedinou ženou, která na Oxfordu ve své době vystudovala chemii u pozdějšího nositele Nobelovy ceny. K ní později, díky finanční podpoře svého manžela, přidala práva se specializací na daně.

O některých lidech se říká, že rostou se svojí rolí. Přesně tak to bylo s Margaret Thatcher.

Její láskou byla ale vždy především politika. Ani dvě prohry v řádných volbách v letech 1950 a 1951 v dělnickém Dartfordu jí neodradily. V roce 1959 už uspěla a stala se poslankyní (zřejmě by uspěla již v roce 1955, ale měla příliš malé děti) za Finchley a místo poslance držela nepřetržitě do roku 1992, kdy byla jmenována jako baronka do sněmovny lordů a stala se vlastní pílí členkou britské aristokracie. V roce 1962 dala najevo, že je možná z nižších vrstev, ale konzervativnější než její vznešení kolegové ve vedení Konzervativní strany a v rozporu se stranickou linií hlasovala pro obnovení fyzických tres-

tů pro mladistvé (výplata na zadní partie svazkem prutů pro mladší 14 let), které zakázala Labouristická vláda v roce 1948. Hlavní „popularitu“ si ale získala, když zrušila mléko zdarma pro školní děti do 11 let. Začala ukazovat, že se nebojí jít proti proudu. Pomalu se během šedesátých let prosazovala a měnila místa, ať už ve skutečných nebo stínových vládách. Sloužila také ve vládě Harolda Macmillana, který již od roku 1938, kdy publikoval svoji knihu „The Middle Way“, prosazoval pro konzervativce nevyraznou politiku středu.

To nejzajímavější teprve přichází. Vztah baronky Thatcherové k intelektuálům, privatizace a její vnímání okolím.

Cesta k tomu, aby se stala první ženou v čele vlády jejího veličenstva a nejdéle sloužící britskou hlavou vlády ve 20. století, byla poměrně dlouhá. Ale vytrvalá Margaret Thatcherová se zúčastnila jedenácti voleb, z jednoho klání odstoupila (v roce 1954), devětkrát byla znovuzvolena poslankyní a třikrát vyhrála jako lídr Konzervativní strany. Od konce války až po polovinu sedmdesátých let urputně bojovala o své místo a svoji známou pracovitostí dosahovala růstu s každým kariéřním posunem, aby Macmillanovu doktrínu střední cesty nahradila thatcherismem (který nahradila třetí cesta Tonyho Blaira).

Vůdkyně Konzervativní strany

Skutečně zajímavé to začíná být od jejího zvolení do čela konzervativní strany v roce 1975. Moore opět vykresluje fresku doby se všemi jejími problémy. *British Disease*, silné odbory, vztahy v průmyslu a zavření zlatého okna Richardem Nixonem.

O některých lidech se říká, že rostou se svojí rolí. Přesně tak to bylo s Margaret Thatcher. Poválečný konsensus na znárodnění, vládě odborů a státu blahobytu končí. Thatcherismus byl odvážný projekt a v sázce bylo mnoho. Dokonce i ve starých demokraciích bylo dvacet procent průmyslu včetně hotelů v rukou státu a vládla mentální platónsky společného vlastnictví všeho. Jak fádni, seriózní a neschopná vtípu, nám na začátku přišla mladá nadějná politička, tak padnoucí je její osobnost a neuvěřitelné pracovní nasazení pro plány, které má s vlastní zemí.

Její odpůrci jí ostatně také nahrávali. Michael Foot, předseda Labouristů, byl socialistickým veteránem starého stříhu, jehož největším úspěchem bylo spoluautorství pamfletu *Guilty Men* o zradě appeaserů po pádu Dunkirku. Po padesáti letech hodně ztratil ze svého britkého stylu, který nahrazoval zvláštní kombinací oblečení. Vedle elegantní představitelky britských středních vrstev vypadal jako strašák. Britští socialisté zrušili znárodnění jako jeden z hlavních bodů svého programu až v roce 1993 s nástupem Tonyho Blaira, tedy čtyři roky po pádu komunismu ve střední a východní Evropě.

Knihou končí britským vítězstvím ve Falklandské válce a ovládnutím konzervativní strany. Britská a americká ekonomika se začínají zotavovat. A to nejzajímavější teprve přichází. Vztah baronky Thatcherové k intelektuálům, privatizace a její vnímání okolím. Ostatně i na jejím pohybu bylo zřejmé, že čím více je nadále nenáviděná levicí, tím větší hrdinkou je pro pravici. Zbývá než se těšit na dalších devět set stran. Vypadá to, že se Charlesi Moorovi podařilo sestavit definitivní účet jejich idejí a života. Každý, kdo chce znát Margaret Thatcher, by si měl tuto knihu přečíst. A navíc to stojí za to. ■

NOVINKA

Margaret Thatcherová 1925–2013

Václav Klaus
Hynek Fajmon
Alexandr Tomský
Charles Moore
Christopher Moncton
Lukáš Petřík

Publikace č. 4/2013

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Institut Václava Klause nabízí sborník č.4/2013 „Margaret Thatcherová, 1925–2013“, do něhož přispěli **Václav Klaus, Hynek Fajmon, Alexandr Tomský, Charles Moore, Christopher Moncton a Lukáš Petřík**. V přílohách jsou úryvky z díla Margaret Thatcherové: projev v Bruggách z 20. září 1988, úryvek z „Roky na Downing Street“ o pádu komunismu a sjednocení Německa a úryvek z „Umění vládnout“ zachycující vzpomínky na Prahu.

Cena: 126 stran, 100 Kč.

objednávky na:

www.institutvk.cz, e-mail: cep@cepin.cz

Události v ČR z mého pohledu

Jiří Kolář,
Zbenice

Mám dojem, že jsme se v čase vrátili zpět do doby Gottwaldovy. Ta „akce“ čtyř set zakuklených těžkooděnců při zatýkání lidí, jimž byla nasazována pouta na ruce v jednu hodinu po půlnoci i na předsednictvu vlády, tuto nechvalnou dobu připomíná.

Teatrální akce

Pro srovnání uvedu událost z roku 1957, když Gottwald byl již po smrti. Přijela pro mne Stb, když jsem začal orat na vlastním poli (o tom se teď nechci rozepisovat). Přijela ve dne, ne v noci, nenasadili mi pouta na ruce, nebyli to zakuklení těžkooděnci (pistole jistě měli), bez beranidla a byli tři: šofér, zatýkající a svědek, takže jich nebylo 12.

Tři poslanci a sekretářka premiéra a další byli zatčeni teatrálním způsobem pro podezření z úplatkářství. To byl důvod k odstoupení premiéra, a tím padla i vláda.

Tři poslanci a sekretářka premiéra a další byli zatčeni teatrálním způsobem pro podezření z úplatkářství. To byl důvod k odstoupení premiéra, a tím padla i vláda. Po měsíci stráveném ve vězení byli propuštěni na základě rozhodnutí nejvyššího soudu. Byli uvězněni neprávem, neboť se na ně vztahuje poslanecká imunita, jak bylo uvedeno v rozhodnutí. V civilizovaném světě by úplně stačilo předvolání k výslechu. Státní zástupce prohlašuje, že přesto bude stíhání pokračovat. V televizi se donekonečna diskutuje, jestli se na jejich činy vztahuje poslanecká imunita nebo ne.

Vrátím se opět popisem události do první republiky. Antonín Švehla, dlouholetý předseda koaliční vlády, se snažil ve vládě prosadit důležitý zákon v zájmu republiky. Prodlužoval zasedání vlády do večerních, až nočních hodin. Pány ministry častoval čajem, záchody zamkl, klíče schoval s vysvětlením, že je asi odnesla uklízečka, což sdělil ministrům, když cítili potřebu si ulevit. Ministři v „tísni“ zákon podepsali. Dnes by byl Antonín Švehla obviněn z korupce, vydírání atd.

Musím se opakovat. Demokracie je diskuze. Nelze diskutovat do nekonečna, proto demokracie je také umění dohodnout se. Dohadování není třeba v diktatuře, nebo

v absolutistické monarchii, neboť tam rozhoduje jedinec, i když je to třeba šílenec.

Ty trafiky, jak se označují posty ve státních podnicích, jež dostali tři poslanci za to, že se vzdali poslaneckého mandátu, neboť nechtěli hlasovat pro zákon (úsporný balíček), který chtěl premiér prosadit (a spojil to s pokračováním vlády), nemůže být úplatkem, ani trestným činem. Premiér tím žádný prospěch nezískal, ani poslanci, neboť si platově nepolepšili. Byla to politická dohoda, která bývá součástí vládnutí všude ve světě, i u nás, neboť bez dohod nelze vládnout. To by i sestavování koaliční vlády bylo korupcí, neboť programové prohlášení je výsledek politických dohod se vzájemnými ústupky.

Monstrózní divadlo

Nezastavili se řádění těchto jedinců, je vážně ohroženo demokratické vládnutí v naší republice. Vmysleme se v pocity těch zatčených. Těžkooděnci v kuklách zatýkají v noci, poutají ruce jako zločincům (budu oběšen?).

U psychicky slabších jedinců to může mít dlouhodobé, nebo i trvalé následky. Po měsíci jsou propuštěni na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu. Ihned se ozvaly hlasy, že to je rozhodnutí nesprávné, i když titíž lidé rozhodnutí jiného soudu dožadovali dodržovat, když rozhodl tak, jak oni prosazovali.

Máme vládu úřednicko-zemanovskou. Je dobře, že nás zbavila K. Schwarzenberga a Kalouska, ale dosadila nám Fischera, který tak zázračně, rychle, podezřele splatil dluhy z prezidentské kampaně. Vzpomínám na jeho výrok z této kampaně: „Byl jsem v KSČ z důvodu kariery.“ Tento člověk, který pro kariéru udělá všechno, se stane strážcem státní kasy! V nové prezidentské vládě Marie Benešová, ministryně spravedlnosti, souhlasí s řáděním státního zástupce Ivo Lštvána. Takže od této vlády asi nápravu nemůžeme očekávat.

Prezident Miloš Zeman se suverénně ujal prezidentského úřadu. Jsem rád, že zabrá-

nil K. Schwarzenbergovi stát se prezidentem. V první volbě jsem volil Janu Bobošíkovou, ve druhém kole Zemana. Někteří voliči říkali, že Zemana volili jako menší zlo. Teď jsem se dověděl, že plně stojí za tím, který rozpoutal to hrůzostrašné zatýkání – za olomouckým státním zástupcem. Tak jsem si uvědomil, že bylo pravdou, že menší zlo je volit M. Zemana.

Olomoucký státní zástupce a všichni ti, co se podíleli na tomto hrůzném počínání, by měli být okamžitě zbaveni úřadu. Ty „manévry“ se čtyřmi sty těžkooděnci, jež měly prý být vedeny hlavně proti kmotrům (a žádní kmotři nebyli ani zatčeni, ani obviněni) se jeví jako monstrózní divadlo, které přináší chaos - anarchii. Ti aktéři by měli být postaveni před soud a měli by zaplatit veškeré náklady.

Olomoucký státní zástupce a všichni ti, co se podíleli na tomto hrůzném počínání, by měli být okamžitě zbaveni úřadu.

Přemyslím, kdo za tím řáděním stojí – rozvrátit, znemožnit demokracii. V Rakousku royalisté jdou do voleb s programem znovunastolení Habsburků. Karel Schwarzenberg se holedbá: ODS je v troskách, jsme jediná pracíková strana, která „hájí“ demokracii.

Domnívám se, že něco podobného, co se v současnosti děje v České republice, by se za prezidenta Václava Klause nemohlo stát. Prezident Václav Klaus byl jakýmsi pevným středobodem, který udržoval právní jistotu v parlamentní demokracii, která spočívá na rozdělení moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Před druhým kolem prezidentských voleb Jana Bobošíková prohlásila: „Budeme muset povolát do zbraně Václava Klause!“

Publikováno v Příbramském deníku

václav klaus

Nakladatelství **Fragment** a **Institut Václava Klause** nabízí knihu **Václava Klause** „Deset projevů prezidenta republiky ke státnímu svátku 28. října“ (2013). Čtenář má unikátní příležitost si připomenout zásadní projevy hlavy státu k 28. říjnu. Předmluvu ke knížce napsal výkonný ředitel Institutu Václava Klause **Jiří Weigl**. Knížka je dokumentem, který ilustruje dobu, v níž žijeme, překvapivě plasticky, a můžeme z ní hodně vyčíst i o osobnosti druhého prezidenta ČR. 80 stran, objednávky na www.fragment.cz